

Beslutningsforslag nr. B 27. Fremsat den 24. oktober 1995 af Tom Behnke (FP), Kim Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP) og Kirsten Jacobsen (FP)

Forslag til folketingsbeslutning

om styrkelse af kravene til opnåelse af dansk statsborgerskab

Folketinget pålægger regeringen at ændre Indenrigsministeriets cirkulære af 6. februar 1992 om dansk indfødsret, således at cirkulæret affattes på følgende måde:

»Kapitel 1

Indledning

§ 1. Naturalisation kan normalt kun meddeles personer, der har ophold her i landet, og som har erhvervet så godt et kendskab til det danske sprog, at de i alle væsentlige forhold kan klare sig på lige fod med personer, der behersker dansk på modersmålsniveau.

Stk. 2. Naturalisation er aldrig en ret, ansøgere kan gøre krav på med henvisning til, at de opfylder visse betingelser, idet afgørelsen herom udelukkende beror på Folketingets bestemmelse. Ved ansøgningernes behandling sikres det, at afgørelserne træffes på grundlag af Folketingets individuelle bedømmelse af hver ansøgers forhold.

Stk. 3. Naturalisation kan kun meddeles personer, der forpligter sig til at give afkald på deres hidtidige statsborgerskab.

Kapitel 2

Almindelige betingelser

Ophold

§ 2. Nordiske statsborgere skal have opholdt sig lovligt her i landet uafbrudt i mindst 2 år, statsborgere fra andre EU-lande i mindst 7 år og andre udlændinge i mindst 12 år for at kunne ansøge om naturalisation. Personer, der er anerkendt som flygtninge i henhold til FN-konventionen af 1951 om flygtnings retsstilling, og personer, der må ligestilles hermed, kan an-

søge om naturalisation efter 12 års lovligt og uafbrudt ophold her i landet.

Stk. 2. En ansøger, der ikke er statsborger i et andet nordisk land eller i EU, og som lever i ægteskab med en dansk statsborger, kan dog naturaliseres efter 7 års uafbrudt og lovligt ophold her i landet – under forudsætning af, at ægteskabet har bestået i mindst 6 år.

Stk. 3. Opholdsbetingelsen kan også lempes for personer, der er kommet hertil inden det 6. år, eller som har fået den væsentligste del af deres almindelige eller faglige uddannelse her i landet.

Stk. 4. Børn, som er blevet adopteret af danske statsborgere, men som ikke automatisk bliver danske i forbindelse med adoptionen, kan naturaliseres uafhængigt af ophold her i landet, hvis ansøgningen indgives, inden de fylder 6 år. Børn, der er blevet adopteret af danske statsborgere mellem det 6. og 18. år, kan naturaliseres efter 4 års ophold her i landet.

Stk. 5. Også for andre børn end adoptivbørn kan der ske tilsvarende afvigelse fra de almindelige opholdsbetingelser, hvis en af forældrene, der har del i forældremyndigheden, er dansk.

Stk. 6. Det er i alle tilfælde en betingelse for naturalisation, at ansøgeren har tilladelse til varigt ophold her i landet. Opholdsfristen regnes fra udgangen af det kalenderår, i hvilket ansøgeren er meddelt opholdstilladelse.

Ung alder

§ 3. Ud over de tilfælde, der er nævnt i § 2, stk. 4 og 5, kan dansk indfødsret ikke forventes meddelt selvstændigt til personer under 18 år, medmindre der foreligger ekstraordinære for-

hold, der ville gøre det yderst betænkeligt ikke at meddele dem dansk indfødsret.

Kriminalitet

§ 4. Bødestraf for bagatelforseelser, hvorved forstås bøder på 1.000 kr. eller derunder, er ikke til hinder for naturalisation, medmindre der foreligger en flerhed af forseelser. Bødestraf for grovere forhold, særlig for overtrædelse af straffeloven og skatte- og afgiftslovgivningen – og herunder administrativt fastsatte bøder – udelukker fra naturalisation i mindst 5 år fra gerningstidspunktet. Bøder i øvrigt er til hinder for optagelse på en indfødsretslov i 5 år fra gerningstidspunktet.

Stk. 2. Betingede domme og tiltalefrafald i medfør af retsplejelovens § 723 på vilkår af straffri vandel er til hinder for naturalisation i den prøvetid, der er fastsat i dommen eller tiltalefrafaldet, med et tillæg på 5 år.

Stk. 3. Ubetinget straf af hæfte eller fængsel i indtil 3 måneder er til hinder for naturalisation i 8 år fra gerningstidspunktet. Fængselsstraf på 3 måneder eller derover og andre frihedsberøvende foranstaltninger i medfør af borgerlig straffelov er til hinder for naturalisation i et skønsmæssigt fastsat tidsrum på mindst 10 år fra gerningstidspunktet.

Stk. 4. Er en ansøger straffet flere gange, forlænges fristen med 3 år for hver gang.

Stk. 5. Efter fængselsstraf på 6 måneder eller derover kan ikke opnås dansk indfødsret.

Offentlig hjælp og arbejdsløshed

§ 5. Hjælp, som er ydet i henhold til lov om social bistand, og som skal tilbagebetales, er til hinder for naturalisation i 6 år, regnet fra det tidspunkt, hvor hjælpen er ophørt, medmindre hjælpen er tilbagebetalt. Dette gælder også, selv om de sociale myndigheder måtte have eftergivet beløbet.

Stk. 2. Underholdsbidrag, der er udbetalt forskudsvis af det offentlige i henhold til lov om børnetilskud og andre familiedydelser, er til hinder for naturalisation af den bidragsskyldige i 6 år fra det tidspunkt, da bidraget blev udbetalt af det offentlige, medmindre den bidragsskyldige har refunderet det offentlige bidragene. Dette gælder også, selv om bidragsgælden måtte være eftergivet.

Stk. 3. Selv om der mellem en ansøger og de sociale myndigheder måtte være truffet aftale om tilbagebetaling af hjælpen (bidragene), og uanset at aftale herom overholdes og gælden nedbringes, skal de foranstående frister finde anvendelse.

Stk. 4. Har en ansøger i en periode af mere end 12 måneder oppebåret arbejdsløshedsdagpenge, er dette til hinder for naturalisation i 3 år fra det tidspunkt, hvor modtagelsen af dagpenge er ophørt.

Skatte- og afgiftsrestance

§ 6. Personer, der er i restance med skatter og afgifter, kan ikke opnå dansk indfødsret.

Sprog

§ 7. Ansøgere kan ikke naturaliseres, medmindre de ved aflæggelse af en skriftlig og mundtlig prøve har dokumenteret, at de i dagliglivets væsentlige forhold kan klare sig i et acceptabelt omgangssprog med personer, der behersker dansk på modersmålsniveau. Der lægges herved vægt på talefærdighed, et solidt aktivt ordforråd, et omfattende passivt ordforråd, evne til at læse og forstå almindeligt forekommende skriftsprog og til at formulere sig skriftligt.

Kapitel 3

Særlige betingelser for visse grupper af ansøgere

§ 8. Personer, som har boet her i landet indtil det fyldte 18. år, og som ved fødslen har fået dansk indfødsret, men som har mistet indfødsretten, kan generhverve denne, når de har opholdt sig 1 år i Danmark. De øvrige betingelser kan lempes eller frafalde, når særlige grunde i væsentlig grad taler herfor.

§ 9. De almindelige betingelser kan også lempes for personer, der helt eller delvis er af dansk afstamning, eller som – uden at være danskfødte – tidligere har haft dansk indfødsret.

Stk. 2. Personer fra Sydslesvig, der har særlig tilknytning til danske kredse, kan normalt naturaliseres efter uafbrudt ophold her i landet i mindst 2 år, under forudsætning af at de foranstående betingelser vedrørende kriminalitet, offentlig hjælp og sprog er opfyldt.

Kapitel 4

Slutningsbestemmelser

§ 10. Myndighederne skal i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om naturalisation yde vejledning over for ansøgerne og herunder understrege de forpligtelser, der naturligt påhviler danske statsborgere. Myndighederne skal i denne forbindelse navnlig, både skriftligt og mundtligt, fremhæve pligten til overholdelse af dansk lovgivning og til – såfremt dansk lovgivning måtte stride mod ansøgerens hjemlands lovgivning, religiøse eller kulturelle regler, skikke eller sædvaner – altid at se bort fra sådanne udenlandske regler, skikke eller sædvaner.

Stk. 2. Ansøgeren underskriver på tro og love en højtidelig erklæring om til enhver tid loyalt at opfylde sine forpligtelser efter dansk lov, og så i tilfælde, hvor den måtte stride mod ansøgerens hjemlands regler, jf. stk. 1.

§ 11. Ansøgning om naturalisation indgives til politimesteren i den politikreds, som ansøge-

ren bor i (i København til politidirektøren). Politimyndigheden kontrollerer ansøgerens personlige forhold og videregiver ansøgningerne, bilagt politiets udtalelse, til Justitsministeriet.

Stk. 2. Ved indgivelse af ansøgning om naturalisation betales et gebyr til politiet, jf. Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 184 af 20. marts 1991. Gebyret fastsættes således, at det dækker de med sagsbehandlingen forbundne udgifter.

Stk. 3. Ansøgning om naturalisation af adoptivbørn, der er adopteret af danske statsborgere i henhold til bevilling, som er givet af en dansk myndighed, men som ikke opfylder betingelserne i § 2 A i lov om dansk indfødsret, jf. lovbeholdtgørelse nr. 757 af 14. september 1995, kan indgives samtidig med ansøgningen om adoption. Ansøgningen sendes da af adoptionsmyndigheden direkte til Justitsministeriet.

§ 12. Dette cirkulære træder i kraft den 1. juli 1996. Samtidig ophæves Indenrigsministeriets cirkulære af 6. februar 1992 om dansk indfødsret ved naturalisation.«

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Nærværende beslutningsforslag er en stort set uændret genfremsættelse af tidligere beslutningsforslag, senest B 113 (folketingsåret 1994-95, forhandlingerne sp. 4959, 5630 og 6346 samt tillæg A, sp. 3478 og tillæg B, sp. 946).

Dansk statsborgerskab erhverves af langt de fleste danskere ved fødslen. Sådan har det været i århundreder. Indimellem har der været behov for, at fremmede, der oprindeligt var kommet hertil som gæster, kunne tildeles dansk statsborgerskab eller indfødsret. Det var naturligt nok for mennesker, der efter mange års ophold og integration i det danske samfund gjorde fyldest som nyttige medborgere.

Grundlovens § 44 fastslår, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Dette grundlovmæssige formkrav forhindrer selvsagt, at lovgivningen overfører kompetencen til at træffe beslutninger om erhvervelse af statsborgerskab til administrative eller judicielle myndigheder. Derimod er det i god pagt med grundlovsreglen, at Folketinget vælger at fastsætte udfyldende regler, herunder dels kvalitative betingelser for erhvervelse af statsborgerskab, dels kvantitative regler som beskrevet i dette beslutningsforslag. Der henvises i denne forbindelse til Zahle, Dansk Statsforfatningsret, 2. udg., 1995, Bind I, pag. 101 ff.

Udgangspunktet bør naturligvis være, at fremmede landes statsborgere kun sjældent har behov for at ændre statsborgerskab og blive danskere. Oftest bør statsborgerskab først tildeles, når en tilflytter og dennes familie i meget lang tid, måske i en eller flere generationer, har levet her i landet og føler sig så dybt indlevet i det danske samfund, at dansk statsborgerskab opleves som en helt naturlig konsekvens.

Under de skiftende regeringer er der sket en stærk lempelse af mulighederne for at opnå dansk statsborgerskab. Nu er det ikke blot mennesker med naturlig tilknytning til Danmark eller Europa, ikke kun mennesker med ønske om at leve sig ind i det danske samfund og dansk kultur; nu er det mange tusinde personer med oprindelsesland i f.eks. Pakistan, Iran, Irak,

Libanon, Marokko, Etiopien, Sri Lanka, Malaysia, Tyrkiet og det tidligere Jugoslavien, der ansøger om og opnår dansk statsborgerskab.

På årsbasis tildeles dansk statsborgerskab til ca. 3.000 udlændinge, hvoraf langt de fleste kommer fra de nævnte lande eller andre afrikanske eller asiatiske samfund.

For den danske befolkning er det overordentlig uheldigt, hvis man fra regeringens og folketingsflertallets side bagatelliserer betydningen af at opnå dansk statsborgerskab ved at sætte kravene til ansøgerne meget lavt.

Ofte tildeles der dansk statsborgerskab til personer, der er domfældt for straffelovsovertrædelser, og meget ofte til personer, der gennem det meste af deres ophold i Danmark har levet af skatteyderbetalt offentlig hjælp.

Fremskridtspartiet har i årevis markant advaret mod denne tendens. Dansk statsborgerskab må ikke blive et samlebandsprodukt, der uddeles til tusinder af ansøgere. Dansk statsborgerskab er en værdifuld gave, der kun bør tildeles en snæver kreds af mennesker, der hævet over al tvivl bestræber sig for at leve i harmoni med og til gavn for det danske samfund. Ethvert samfund må værne og beskytte sig selv. Et af midlerne hertil er at vise den største forsigtighed med tildeling af statsborgerskab til fremmede. Det er et almindeligt anerkendt princip overalt i verden. Men i Danmark er udviklingen ved at løbe helt af sporet.

Det er hensigten med beslutningsforslaget at sikre, at det skal være nogenlunde lige så let – eller lige så svært – at opnå dansk statsborgerskab som at opnå statsborgerskab i andre europæiske lande.

Forslagsstillerne mener – som foran anført – at der gennem de sidste ca. 10-15 år er sket en meget betænkelig svækkelse af dansk indvandrer- og udlændingepolitik. Det politiske flertal har enten ikke gjort sig klart eller ikke ønsket at gøre sig klart, hvilken holdning man har haft til spørgsmålet om indvandring. Man har fra flertallets side bevidst valgt en helt holdningsløs anvendelse af bl.a. naturalisationsreglerne,

hvorved antallet af naturalisationsansøgninger er vokset stærkt.

I det seneste tiår kan antallet af naturaliserede personer opgøres således (Kilde: Torben Steffensen, Lov om Dansk Indfødsret med kommentarer, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1991, pag. 82 ff):

1980/81:	1.224
1981/82:	1.479
1982/83:	1.574
1983/84:	1.689
1984/85:	1.839
1985/86:	2.190
1986/87:	1.985
1987/88:	2.075
1988/89:	2.424
1989/90:	2.542
1990/91:	2.908
1991/92:	2.809 (Kilde: Indenrigsministeriet, Indfødsretskontoret).
1992/93:	3.175 (Kilde: Justitsministeriet, Indfødsretskontoret).
1993/94:	2.388 (Kilde: Justitsministeriet, Indfødsretskontoret).

Det bemærkes, at oversigten ikke omfatter de mindreårige børn, der følger med de voksne ansøgere. Supplerende statistisk materiale vil blive tilvejebragt under udvalgsbehandlingen af beslutningsforslaget, ligesom dokumentation vedrørende lovgivningen og administrationen af indfødsretsregler i en række lande vil blive indhentet.

Uanset statistiske unøjagtigheder og afgrænsningsvanskeligheder er det formentlig korrekt og i alt fald indtil videre ikke imødegået, at der f.eks. i statsminister Poul Schlüters regeringstid er sket en tilvækst af 1. og 2. generationsindvandrere – herunder såvel personer, der har søgt naturalisation som andre, der har lovligt ophold i landet – der er større end i hele Danmarkshistorien, før Poul Schlüter tiltrådte som statsminister.

Forslagsstillerne opfordrer Folketingets medlemmer til meget nøje at overveje deres stilling til de enkelte dele af forslagene.

Selv om der på enkelte punkter kan tænkes at være varierende opfattelser af, hvordan regelsættene bør udformes, er der formentlig intet medlem af Folketinget, der er i tvivl om, at den danske befolkning meget stærkt ønsker og forventer en stramning af betingelserne for at opnå dansk statsborgerskab. Holdningsløshed i disse spørgsmål kan ikke længere forsvares. Det nytter heller ikke at betragte indfødsretsreglerne som et tabuemne. Den danske befolkning har et ind-

lysende krav på, at landets lovgivende forsamling forhindrer en fortsat løbskørsel på naturalisationsområdet. Det er derfor i nogen grad en bunden opgave, der påhviler Folketinget. Fremskridtspartiet medvirker gerne til, at partierne i fællesskab drøfter og når til enighed om, hvordan denne bundne opgave bedst løses.

Bemærkninger til beslutningsforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det er i stk. 1 præciseret, at naturalisation normalt kun kan meddeles personer, der i alle væsentlige forhold kan klare sig på lige fod med personer, der behersker dansk på modersmålsniveau. Det er i stk. 3 gjort til et krav, at ansøgerne skal forpligte sig til at give afkald på hidtidigt statsborgerskab.

Til § 2

Opholdskravene er ændret efter følgende summarisk gengivne retningslinjer:

	Forslaget	Gældende regler
Nordiske statsborgere	2 år	2 år
Andre EU-statsborgere	7 år	7 år
Andre udlændinge	12 år	7 år
FN-flygtninge	12 år	6 år
Ikke-nordiske og ikke-EU-statsborgere, der lever i ægteskab med dansk statsborger	7 år	4 år
Børn, der er adopteret af danske statsborgere mellem det 6. og det 18. år	4 år	2 år

Til § 3

Reglen har betydning f.eks. for personer under 18 år, der er født og opvokset her i landet sammen med forældre, der ikke ønsker eller ikke er kvalificeret til at opnå dansk statsborgerskab. Reglen kan også have betydning f.eks. for børn og unge, der ikke har ophold her i landet på det tidspunkt, hvor forældrene har fået tildelt dansk statsborgerskab, f.eks. for pakistanske børn, der er blevet sendt hjem til Pakistan for at gå i skole, men som senere tager ophold i Danmark. Efter forslaget kan der i sådanne tilfælde ikke selvstændigt meddeles dansk statsborgerret til sådanne ansøgere, medmindre der foreligger ekstraordinære forhold, der ville gøre det yderst betænkeligt ikke at meddele dem dansk indfødsret.

Til § 4

Udformningen af § 4 repræsenterer en væsentlig skærpelse af hidtidig praksis, bortset fra tilfælde, hvor der alene er tale om bagatelforseelser.

Navnlig fremhæves, at ubetinget straf af hæfte eller fængsel i indtil 3 måneder er til hinder for naturalisation i 8 år fra gerningstidspunktet mod nu mindst 5 år, og at fængselsstraf på 3 måneder eller derover efter forslaget er til hinder for naturalisation i mindst 10 år mod i øjeblikket 7 år fra straffens udståelse. Samtidig indføres den forbedring, at der efter fængselsstraf på 6 måneder eller derover ikke kan opnås dansk indfødsret. Udformningen af § 4 repræsenterer en skærpelse i forhold til de af regeringspartierne, Venstre og Det Konservative Folkeparti torsdag den 30. marts 1995 aftalte stramminger, som langtfra er tilstrækkelige.

Til § 5

Reglerne om naturalisation for ansøgere, der har modtaget sociale ydelser i henhold til lov om social bistand m.v., ændres efter forslaget, navnlig således at karenstiden forlænges fra 5 til 6 år efter hjælpens ophør. Der sker tillige den skærpelse af reglerne, at bistand m.v. skal være tilbagebetalt forud for naturalisationen. Det er således uden betydning, om de sociale myndigheder på mere eller mindre vilkårligt grundlag har eftergivet gælden.

Til § 6

Reglen er præciseret i forhold til den hidtidige regel, der lægger vægt på det ganske uklare kriterium, om skatterestancen skyldes forhold, »der ikke kan lægges ansøgeren til last«.

Til § 7

Som bekendt opgav Folketingets flertal og Indenrigsministeriet for få år siden kravet om, at en ansøger for at blive accepteret skulle være integreret i det danske samfund. Dengang foretog politiet en meget indgående undersøgelse af, i hvilket omfang ansøgeren havde opbygget relationer til danskerne på sin arbejdsplads og i privatlivet, ligesom politiet aflagde besøg i ansøgerens hjem og beskrev hjemmets indretning i politirapporten. En så indgående undersøgelse fandt det politiske flertal uværdigt og tog derfor initiativet til at fjerne kravet om integrering i det danske samfund. Til gengæld er kravet om sprogkundskaber vigtig.

Den hidtidige administration af kravet om sprogkundskaber er imidlertid ikke tilfredsstillende. Der stilles i praksis alene krav om, at ansøgeren skal være i stand til uden nævneværdige vanskeligheder at føre en samtale på dansk med den accent, der måtte være naturlig for den pågældende. Derimod kræves ikke, at ansøgeren skal være i stand til at skrive og læse dansk, og den pågældende behøver ikke at have dansk som hjemmetsprog.

Ansøgere, der på grund af manglende sprogkundskaber får afslag på deres ansøgning om indfødsret (og det drejer sig om flere hundrede på årsbasis), bliver normalt tilbudt at møde til en samtale i Justitsministeriet med henblik på en ekstra vurdering af danskundskaberne. Begrundelsen er et ønske om at undgå den forskelsbehandling, der kan forekomme, fordi samtalerne med ansøgerne foregår i 54 lokale politikredse samt på de 5 københavnske politistationer.

I nogle tilfælde bliver samtalen i Justitsministeriet afgørende for, at ansøgningen alligevel imødekommes.

Formålet med den ændrede formulering af § 7 er at sikre, at danske statsborgere både i skrift og tale behersker det danske sprog på et rimelig højt niveau. Det er af mange grunde yderst uheldigt, hvis en stor, og voksende gruppe af danske statsborgere udgør en sproglig underklasse, der måske ikke forstår det danske skriftsprog og ikke kan formulere sig tilfredsstillende i samkvem med andre danskere.

Ændringen medfører, at der tilrettelægges en skriftlig og mundtlig prøve, hvor kravene er ensartede og kendte. Ansøgerne får derved mulighed for at forberede sig gennem frivillig undervisning.

Til § 10

Bestemmelsen tager fat om og søger at løse det problem, der for en del ansøgere er yderst reelt, nemlig loyalitetskonflikten mellem på den ene side kravet om loyalitet over for dansk lovgivning og på den anden side det tilsvarende krav om loyalitet over for oprindelseslandets lovgivning, religiøse eller kulturelle regler, skikke og sædvaner.

Den foreslåede regel pålægger danske myndigheder at vejlede ansøgere om, at fremmed ret altid skal tilsidesættes, hvis der foreligger konflikt i forhold til dansk ret. Samtidig påhviler det ansøgere at underskrive en erklæring, hvori ansøgerne bekræfter at ville overholde denne forpligtelse. Denne regel vil være en hjælp ikke mindst for ansøgere, der ønsker at stræbe frem mod en høj grad af integration i det danske samfund.